

# Eesti Majandus

Tööstuse, kaubanduse ja rahanduse ajakiri

4. köide

Tallinnas, teisipäeval, 18. märtsil 1924

Nr. 11 (55)

## Sisu:

Toimetuse kommentaar

R. Renning: Väliskapitaali tegevusvõimalustest  
Venemaal

Sise- ja väljamaa kroonika

Teated ettevõtete tegevusest

Raha- ja kaubaturu ülevaated

Ilmub kord nädalas

Wäljaandja: Eesti Majanduspoliitiline Selts, Tallinnas

# E e s t i P a n k

## Osakonnad kõigis maakonnades.

Arrete seis 29. veebruaril 1924. a.

### A k t i v a :

Kassa a) pangatähed	508.892,800,—
b) riigikassatähed, raha jne.	496.354,871,—
Väärtpaberid	1.005.247,671,—
Välisvaluuta	69.536,316,—
Laenuid välisvaluutas	73.175,258,—
Diskonteeritud vekslid	313.972,610,—
Konto-korrent arved	1.631.990,807,—
Garantide ja akkreditivide laenuid	2.601.108,706,50
Väljamaa korrespondendid „Nostro“	858.757,961,—
Korrespondendid „Loro“	634.760,517,50
Korrespondendid välisvaluuta „Loro“	3.955,658,—
Korrespondendid „Loro“	261.561,200,—
Osakonnad	6.114,455,50
Mitmesugused arved	192.546,756,74
	70.615,081,61
	<u>7.723.342,998,85</u>
Väärtsused depooos	626.896,377,50
Inkasso dokumendid	486.295,982,50

### P a s s i v a :

Põhikapitaal	250.000,000,—
Tagavarakapitaal	72.283,136,—
Amortisatsioon kapitalal	2.666,787,50
Pangatähed	2.250.000,000,—
Riigikassa	2.040.416,739,50
Hoiusummad	1.570.589,697,13
Väljamaa korrespondendid „Nostro“	12.584,319,50
Korrespondendid välisvaluuta „Loro“	82.552,003,—
Korrespondendid „Loro“	10.194,685,50
Akkreditivid ja garantidid	855.364,561,—
Osakonnad	203.516,418,98
Mitmesugused arved	135.070,737,—
1923. aasta puhaskasu	235.103,913,74
	<u>7.723.342,998,85</u>

Juhatus.

**Pank toimetab kõiki pangaooperatsioone kodu- ja väljamaal.**

# EESTI MAJANDUS

## TÖÖSTUSE, KAUBANDUSE JA RAHANDUSE AJAKIRI

Tellimise hind: aastas Emk. 1000.— Väljamaale Emk. 2000.—  
 pooleaastas „ 500.— „ „ 1000.—

Toimetus: Pikk tän. 40, Tallinnas, tel. 29-39 Talitus: Lai tän. 38, Graaifiline Ühing „Kiri“. Telef. 18-66

### 4. köide. Tallinnas, teisipäeval, 18. märtsil 1924. Nr. 11 (55).

Sisu: Toimetuse kommentaar. R. Renning: Väliskapitaali tegevusvõimalustest Venemaal. Sise- ja väljamaa kroonika. Teated ettevõtete tegevusest. Raha ja kaubaturu ülevaated.

Tallinnas, 17. märtsil 1924.

**Eesti Panga** esimese kahe kuu tegevus käesoleval aastal annab õige rahuloldava pildi. Pank näib olema tõsiselt asunud seisukohale, et edaspidine paber- raha ja krediidi inflatsioon mitte üksi marga kursile, vaid ka Eesti rahvamajandusele kardetav on, ja selles äratundmises on ta ka kindlajooneliselt tegutsenud. Tagajärjed on üllatavad. Mitte üksi ei ole marga kurs jälle endiselt kindel, vaid ka väliskaubanduse passiv saldo, mida arvatigi tarviliku olevat arstida shampanja ja viinamarjade sisseveo-keelude ja isegi litsentside süstemi- miga, on iseenesest kadunud. Vähemalt kinnitavad seda Statistika Keskbüroo teated jaanuarikuu kohta.

Panga avaldatavas bilansis on tehtud mõned täiendused ja parandused, mis sügavamalt pilku lasevad heita, niihästi panga kassa, kui laenude koosseisu kohta. Sellega seadime esialgu kõrvu ainult kolm viimast bilansi, mis ühtlase vormi järele kokku seatud. Eesti Panga tähtsamate arvete seis oli viimase kolme kuu lõpul (milj. mrk.):

	31. deits. 1923.	31. jaan. 1924.	29. veebr. 1924.
<b>Aktiiva</b>			
Kassa . . .	1.065,0	1.230,2	1.005,2
Välisvaluuta .	362,1	195,4	73,2
Laenud välisvaluutas .	296,5	328,4	314,0
Diskont. vekslid . . .	1.650,9	1.638,3	1.632,0
Konto-korrent	2.576,4	2.597,4	2.601,1
Garant. ja akkredit. . .	660,2	725,9	858,8

**Aktiiva**

31. deits. 1923. 31. jaan. 1924. 29. veebr. 1924.

Väljam. korr. „Nostro“ . . .	314,3	491,1	634,8
Väljam. korr. „Loro“ . . .	200,2	267,2	261,6
<b>Passiva</b>			
Kapitaamid . . .	322,3	322,3	322,0
Pangatähed . . .	2.250,0	2.250,0	2.250,0
Riigikassa . . .	2.100,4	2.180,3	2.040,0
Hoiusummad . . .	1.553,2	1.563,8	1.570,6
Välj. korresp. „Loro“ . . .	33,5	82,3	82,6
Välj. korresp. „Nostro“ . . .	34,3	111,3	12,6
1923. a. kasu . . .	238,1	238,1	238,1
<b>Bilans</b> . . .	7.689,7	7.999,1	7.723,3
Pangatähti liikvel . . .	1.785,2	1.727,4	1.741,1

Panga kassa on viimase kuu jooksul langenud, peaaesjalikult, nagu näha võib, suuremate väljamaksmiste pärast riigikassa hoiusummade arvelt. Diskonteeritud vekslite arv kahaneb kuust kuusse, kuna aga konto-korrent laenud ainult väikest tõusu näitavad, niisama nagu laenud välisvaluutas. Välisvaluuta panga kassades on kahanenud peaaegu 300 milj. võrra, kuid enam kui selle summa võrra on kasvanud panga nõudmised välisvaluutas oma korrespondentide vastu. Panga netto-aktiivad välisvaluutas (ilma laenudeta välisvaluutas) olid:

		%	%
		liikvel olevatest pangatähtedest	
31. dets.	808,8 milj.	45,3	
31. jaan.	760,1 "	43,0	
29. veebr.	874,4 "	50,3	

Mis puutub panga oma tähtedesse, siis on nad, nagu sellest näha 50% välisvaluutaga kaetud, kuid panga kohustus kursi hoidmiseks ulatab ka riigikassa tähtede peale, nii et eeltoodud võrdlusel ainult teoreetiline väärtus on. Pealegi on pangal veel kohustusi välisvaluutas riigikassa vastu mida ta bilansis eraldi ei näita.

Panga laenude üldsumma ja hoiusummade vahetõrk on kujunenud viimastel kuudel järgnevalt:

	Laenud (ühes laenudega välisvaluutas)	Hoiusummad riigikassa ühes arvatud
31. dets.	4.523,8 milj.	3.653,6 milj.
31. jaan.	4.564,1 "	3.744,1 "
29. veebr.	4.547,1 "	3.611,0 "

Laenude üldsumma kõikumine kuust kuusse on alla 1% ja ka hoiusummade kõikumine on hoopis tähtsusetu.

**Briti-Ameerika** võitlus piirituse kontrabandi piirituse mõlema poole kokkuleppega lõppenud, millega eestkätt Briti võib rahul

olla, sest et Inglise ja ta asumaade alkohooli ekspordööri huvid enam-vähem kaitstud on. Aastate jooksul püüdis Ameerika iseäranis oma kuiva piiri kaitseks Kanaada vastu mingisugust teed leida, et whisky voolule, mis sealt poolt Ühisriikidele üle ujutada ähvardas, tõkkeid teha. Mannermaa piir Ühisriikide ja Kanaada vahel on tuhandeid miilid pikk ja selle valvamise organiseerimine nõuaks määratuid kulusid. Sellepärast katsuti teid leida kokkuleppeks Kanaadaga, et Kanaada valitsusvõimude toetust saada alkohooli kontrabandi vastu võitlemiseks. Ehk küll ka Kanaada mõnes osariigis alkohooli keeld maksab, jäid ometi kanaadlased kurdiks Ühisriikide nõudmise vastu et alkohooli ekspord Ühisriikidesse, lugupidamisest sealsete seaduste vastu ära keelataks. Piiri-

äärsetes Kanaada tollimajades „klaariti“ rongide viisi whisky't, mis hiljem salaja üle piiri toimetati.

Teine suurem kontrabandi tee käis üle Bermuda saarte Florida randa. Ka seal ei tahtnud Briti valitsus teadagi kontrabandi takistamisest, kuna alkohooliga kauplemine pärast keeluseaduse maksmapanemist Ühisriikides kogu saarestiku õitsevale järjele oli tõstnud. Et Suur-Britanniat järelandmisele sundida, keelati igasuguste laevade sissesõit Ameerika sadamatesse ära, kellel alkohool ka ainult meeskonna tarvitamiseks ehk reisijate jaoks peal on, ka siis kui alkohooli tagavarad enne territoriaal-vetesse jõudmist kinni pitseeriti. Sellest ettekirjutusest tekkinud raskustest otsiti ja leitigi mitmesuguseid väljapääsuteid, kuid nad kõik olid tülikad. Diplomaatilisel teel lahendati siis kõik raskused vastastikuse järelandmise teel – Ühisriigid lubasid reisijate-laevadel nagu ennemalt oma alkohooli-tagavaradega pitseeritult sadamatesse ilmuda ja said selle vastu õiguse kahilasi laevu oma ranna-vetes väljaspool kolme miililist riba läbi otsida. Viimane õigus on seotud tingimisega, et see võib sündida ühe tunnisõidu kaugusel territoriaalvete piirist. Ühisriikide piirikontroll sai, teiste sõnadega, õiguse tund aega kontrabandi-laevu taga ajada. Selle õiguse praktiliste tagajärgede üle ei ole ameeriklased praegu enam kahevahel – ta ei täida nimelt oma otstarbet palju paremini kui endine kord. – Nii võitleb Suur-Britannia visalt oma alamate kauplemisvabaduse eest ja oskab reaalspoliitikat ajades ja järelandmisi tehes ka nüüsgustel aladel vähemalt ajutisi eesõigusi saavutada, nagu seda on alkohooli kontraband.

## Väliskapitaali tegevusvõimastest Venemaal.

R. Renning.

Kõikidest oma isiklistest vaatlustest ja andmetest, mis mul käepärast on, julgen kindlasti tõendada, et Venemaa mitte ükski ei ole uuesti majandusliselt arenema hakanud, vaid et ta sel alal ka juba teostavaid tagajärgi on saavutanud. Raske on kirjeldada, missugune oli lagunemine 1920–21. aasta talvel. Kõik inimeste energia oli juhitud ainult ühe küsimuse lahendamise peale,

kuidas saada tükki leiba, ja asjata oli kellegi juures otsida mingisuguseid loovaid mõtteid, kuid juba 1921. a. sügisel oli pilt teine. Esimesed väiksed kontsessioonid isiku tegevuse vabadusele, mis n. n. „nepi“ näol anti, andsid inimestele tagasi nende loomevõime, mis juures paljud otse proshektöörideks muutusid. Kui ma läinud aasta sügisel Moskvasse sõitsin, siis ei võinud mitte üksi tähele panna linna endise välimuse restauratsiooni, vaid oli restaureeritud ka kõik see, mis loomulikule kaubavahetusele hädatarvilik on, nagu pangad, börsed, vekslid j. n. e. Igalpool tundus tõsine majandusline elavus, olgugi, et see oli aeg, kus n. n. „käärid“ kõige enam lahti olid. Kõige tähtsam muidugi oli, et maa produktioon kasvama hakkas. Põllumajandusline külvipind kasvas 36 milj. tiinust 1922. a. 53 milj. tiinuni 1923, mis on juba 75% 1916. aasta külvipinnast. Lähemal tundmaõppimisel võis muidugi tähele panna tervet rida puudusi ja eestkätt lõpmata kõrgeid tööstuse saaduste hindu mis oli väikesel viisil valmistuse, jaotuse aparadi raskepärasuse ja kõrgete üldkulude tagajärg. Selle kõrval oli talupoegade ostujõud väga väike. Kuid tuleb õiglaselt tunnistada, et riigivõim haruldase energiaga tagajärjekalt kõigi nende küsimuste korraldamisele asus. Nii, näit. suudeti põllumajanduse ja tööstuse ainete hinnavahe 300% pealt oktoobris 190% peale detsembris alla viia ja tööstuse saaduste, mida arvati ladus olevat poole miljardi kuldrubla eest, laialiimbumine on nii kaugele edenenud, et hiljuti lõppenud tööstuse büroo esitajate kongress võimaliku leidis olevat käesoleva aasta valmistusprogrammi 10% võrra suurendada. Niisama tõmmatakse ka väljaveo operatsioonide juures aegamööda väliskapitaali appi.

Kõigi nende välimiste muutuste ja üksikute paranduste peale vaatamata on muidugi maa üldine majandusline seisukord äärmiselt raske ja selle seisukorra parandamine ei ole arusaadavalt mitte ühe päeva töö. Kuid surnud punktilt on liikuma saadud ja võib öelda, et maa sisemised jõud on nii tugevad, et majanduslikuks arenemiseks ja tervenemiseks kõiki takistusi eest kõrvaldada. Üle minnes väliskapitaali osavõtmise juure Vene kaubandus-majanduslistest ettevõtetest loen tarvilikuks rõhutada, et maa tööstusline olukord on nii ebamäärane ja tema majanduslised ja poliitilised elemendid on nii segi paisatud, et selle juure peab asuma haruldase ettevaatliku-

sega, eriti siis, kui küsimus on suurte kapitalide paigustamisest tööstusesse. Hoopis lihtsam on küsimus kaubanduslistest ettevõtetest osavõtmise kohta. Maksivate õigusliste normide põhjal võib see sündida järgmiselt: a) lepingute sõlmimise näol üksikute riikliste ja kooperatiiv-ettevõtetega, et omandada või müüa üksikuid kaube, või kaasa aidata krediidi muretsemisele. Olgugi et tooresainete väljaveo juures need lepingud suuri kasusi ei anna, kuid nende juures ei ole mitte kaotust karta ning nad annavad võimaluse kindlalt Vene turule läheneda. Väljamaa rahameestele on selle juures tarvilik pidada väikene esitus Venes, kes operatsioonide järele valvaks. b) Eri-lepingud riikliste ja kooperatiivsete ühingutega tooresainete valmistuseks ja väljaveoks. Sarnaste lepingute põhjal varustavad väljamaa rahamehed oma rahaga sisseostmist, mis selle juures nende järelevalve all seisab ning 33% saadavast puhtast kasust arvatakse nende arvele. Mõnel alal on need lepingud häid tagajärgi annud. c) Segaseltsid.

Siin tuleb kapitaal mahutada pikema aja peale ning selle juures saadakse Venes juriidilise isiku õigused. Peaasjalikult tegutsed need seltsid sisseveo alal, ning läinud aastal on nende tegevus võrdlemisi tagajärjerikas olnud. Tegevuse edu oleneb siin töö juure asumise taktikast ning eriti tähtis on selle juures Vene turu tingimisi tunda, mis oleks järgmised:

a) Ettevõtted tulevad varustada tugeva ärikapitaaliga, sest rahaline võim on iga alguse alus Venemaal. Peab silmas pidama, et majanduslik elu on koondunud Moskvasse, kuna provintsi keskkohad oma endise tähenduse on kaotanud. Peale selle on rahaline tugevus tarvilik turu seisukorra ärakasutamiseks. Eriti tähtis on see Vene enese kaupade turgudele saatmises, mis suurel arvul on kaotanud oma endised ostjad ning mis rohkemal arvul turule saatmisega kergesti hindades võivad langeda. Lõpuks annab kapitaali rohkus töö korralduse võimalused. Tarvilikud on ka suuremad panga krediidid.

b) Hea ühendus välisurgudega. Selleks on kõige parem, kui finanseeriv grupp esineb mõne ilmakuulsa firma näol, mis tarvilik esiteks selleks, et Kontsessioonide Komitee ja Väliskaubanduse Amet oma heatahtlikkust kergemini lubaks ja teiseks, et võistlust välja kannatada ja oma esimese järgu kaubandusliku aparadiga tõepoolest turgu võita.

### c) Olude tundmine.

Peab olema laialdane informatsioonid aparaat, et õigel ajal kõigist majandusliste ja poliitiliste mõjude muutustest kõrvale hoida ja et kohasel momendil uusi ettevõtteid asutada. Praegusel ajal ei ole Venes mitte ainult tähtis, missuguse asutusega tegemist, vaid ka need isikud, kellest kohustuste täitmine oleneb. Samuti on tarvis tunda omapärast Nõukogude tehnilist asjaajamise külge.

Väliskapitaali päevakordseid ülesandeid Venes puudutades, tuleb kõige enne tähendada, et kaupade sissevedu praegusel korral iseseisvaks ülesandeks ei või olla, sest proteksionism on kõige iseloomulikumaks jooneks praegusel Nõukogude majanduslikul poliitikal, ning vaatamata selle peale, et see täielise lõhe on loonud vabrikusaaduste ja põllusaaduste vahel, ei ole selles mõttes muudatust oodata. Vähemalt hiljuti lõppenud tööstuse büroo kongress Moskvas otsustas suurendada vabrikute ja tehaste saaduste arvu 10% võrreldes eelmise aasta tööstusega. Tegelikult oleks praeguse olukorra juures kasulikum tooresaineid väljamaale müüa ja sealt valmis- saadusi sisse vedada, mis aga praegu võimata, sest teatavasti kestab kodumaa tööstuse toetus riigikassa ja talurahva tasku arvel edasi. Kui kaua see kesta võib, ei ole ette näha. Tõsi küll, tehakse ju kangelaslikke katseid, et asja otstarbekohaselt seada. Nii, näit. otsustas tööstuse büroo ettevõtjatele ülesandeks teha töövilkakust äärmuseni tõsta, kulusid vähendada, tooresaineid odavamaks teha, tööliste tööjõudu paremini ära kasutada jne. Kuid tegelikult ei suudeta põllupidajatele kaupe kättesaadavate hindadega muretseda.

Ennesõjaaegsete arvudega võrreldes on praegune tööstuse viljakus umbes 30% kätte saanud. Mõnes harus, nagu lina ja kummitööstuses — 50%. Ärikapitaalide puudusel on mitmel pool tööstust ja tööliste arvu vähendatud ning edaspidi tuleb seda arvatavasti veelgi teha ja tööd vähemast vabrikute arvust koondada. Kuid ka need vabrikud ei suudaks valmistust ennesõjaaegse määrani tõsta, sest vananenud tehniline sisseade ei paku selleks võimalusi. Sellepärast ei suudaks nad ka võistelda väljast sisseveetavate kaupadega ning neil asjaoludel pean ma kapitaalide mahutamise Venes tööstusse varajaseks ehk kui seda teha, siis äärmise ettevaatusega. Kui aga Venes tööstust ei finanseerita väliskapitalistide poolt ja ta jääb oma saatuse

hooleks, siis kerkib kahtlemata päevakorrale väliskaupade sisseveo lubamine ning seda momenti tuleb eriti silmas pidada. Nagu teada, veetakse Venemaale praegu igasugust tehnilist varustust, igasuguseid tooresaineid, keemilisi aineid, tarbeaineid, sütt j. n. e., kuid kogu see sissevedu seisab peaaesjalikult kaubandusliste esitajate ja riikliste tööstusesitajate käes ning ühe ehk teise operatsiooni äravõtmine nõuab aega, kindlaid sidemeid ja arukat asja juure asumist. Talupoegade turg seisab praegu Venes tööstuse vallas. Põllumajandus on õieti Venes majandusliku elu pealul ning sellepärast peab ka kõik tööstus selle turu varustamise peale sihitud olema.

Üle minnes praeguse Venes väljaveo seisukorra vaatlemise juure, peab tähendama, et siin juba teatavaid tagajärgi on saavutatud. Venes tooresaineid ei avaldanud ju silmanähtavat mõju turu seisukorra peale, sest selle peale vaadati väga tagasihoidlikult, kuid mõned kaubad leidsid siiski elavat nõudmist. Peab tõendama, et selles mõttes katsuti igatpidi tooresaineid ilmaturu nõuetele vastavaks teha, ning selleks kutsuti uuesti ellu eksport aparaat, kutsuti juure endisest ajast tuntud eksportöörid j. n. e. Eriti ei saa alla kriipsutamata jätta, et väljamaale pole saanud kunagi sarnast puhast teravilja, kui nüüd, sest nagu teada, kogu Venes ennesõjaaegsete eksportööride väljaveo saladus seisab selles, kuidas valmistada n. n. „segu“ ning selleks otstarbeks saadeti väljaveo sadamatesse terved vagunid igasugust puru. Praegu aga seda ei tehta. Peale selle peab tähendama, et läinud aastal võeti ette rida katseid, ning peaülesanne seisab selles, et teatud majanduslikke hõrusid arendada. Mul ei ole käepärast täpseid andmeid Venes väljaveo kogusumma üle, kuid iseloomustuseks võin tuua järgmise näituse: Venes või asjus tehti võrdlemisi palju kära, kuid tegelikult veeti välja 200–300 tuhat puuda, kuna 1913. a. üle 14 milj. puuda. Teistes väljaveo harudes ei ole asi palju parem ning on ka sarnaseid väljaveokaupu, kus lepitati ainult proovisaadetustega. Muidugi on väljaveo aineid, näituseks lina, mille väljaveo summa ulatas võrdlemisi kõrgele.

Suurel määral takistas väljavedu väljaveo ainete piiratud arv ning ühtlasi väljaveoks tarvisminevate abinõude puudus. Riigipank mahutas suurema osa ärikapitaalidest vilja väljaveosse, kuid kõige peale vaatamata areneb see aeglaselt, sest raske oli leida ja võita turgusid. Selle tõttu ei

võinud ka tarvilikul määral areneda lina väljavedu, mille elavam ostmise väljamaa kapitaalide ja firmade abil sündis. Tegelikult on Vene väljaveo võimalused määratule Vene rikkuste juures väga mitmekesised ning kõiki aineid ja kogu väljaveo iseloomustamist on raske praegu ette võtta. Pean siiski tarvilikuks peatada mõnede väljaveo kaupade rühmade juures, mis minu arvates erilist tähelepanu teenivad.

**Viljasaadused.** Vilja väljaveole pandi alus mõõdnud aastal, kus ülejäägi arvel välja veeti 30 miljoni puuda mitmesugust vilja. Kui palju veetakse välja 1923–24. aasta arvel, pole veel teada, kuid igatahes tuntuvalt rohkem. Enam kaugel pole aeg, kus Venemaa maailma viljaturul oma endise seisukoha tagasi võidab, kuigi sest veel vara rääkida. Endistel aegadel peeti viljaoperatsioone väga kasulikkudeks, nüüd aga, kus kogu asi ainuõiguslistel alustel erilise organisatsiooni, nii nimetatud „eksportihjeba“ kätte koondatud, on see äriala teise kaju võtnud. „Eksportihjeba“ alla kuuluvad isegi igasugused operatsioonid kliide, keede, linaseemnete, loomatoidu seemnetega j. n. e. Sellel alal mingisuguseid muudatusi oodata ei tule, ehk küll on ka mõningad erandid, — näiteks on Vene-Austria segaseltsile viljasaaduste väljaveo õigus antud.

Järgmine oleks mets. Enne sõda oli metsamaterjali väljavedu üldises väljaveo järjekorras teisel kohal. Kogu metsa väljaveost läks tervelt 40 prots. Inglismaale. Nii pea kui Nõukogude valitsusel korda läks kaubandussidemeid luua, asus ta ka kohe metsamaterjalide väljaveole, asutates selleks erijärjestusi, nagu näiteks „Severoljes“. Praegu on väljamaa kapitaal metsa väljaveost tarvilikult huvitatud ja ühenduses sellega on tekkinud mitmed segaseltsid. Põhja, loode ja lääne raioonid võiksid iga aasta anda umbes 1.500.000.000 kub. jalga puumaterjali. Nende varade kasutamine nõuab suuremaid kapitaale ja välisabita on siin raske toime saada.

Kolmandana järgneks lina. Linakultuur on teatavates raioonides üheks põllumajanduse põhialaks ehk küll blokaadi ajal ta külvipind tuntuvalt vähenes olid siiski väljaveo võimaluse avanemise hetkel maal kaunis tublid tagavarad lina. Tuntud statistik Grohmani arvestuste järgi veetakse iga aasta välja 3.000.000 pd. lina ja nähtavasti pole see arv suurendatud. Kaubandusliste suhete algusel, kus lina kauba-

vahetuse juures täitis isegi valuuta aset võis tema pealt teenida 100 ja enamgi prots. Nüüd aga, kus viimase ülesostmisega tegevuses terve rida järjestusi, on hinnad tõusnud ja endisest suurest teenistusest pole enam juttugi. Viimasel ajal müüvad talupojad lina veel ainult kindla (tshervontside) valuuta vastu, mis operatsioone venitab. Linaharimisjärjestused vajavad avanseerimist ja silmaspidades neid tingimusi on võimalikud igasugused kokkulepped. Turgude informatsiooni mõttes on järjestatud lina ekspordibüroo.

Edasi tulevad karjasaadused. 1922. aastal võrreldes 1916. aastaga ametliste andmete järgi oli kõigest 60 prots. hobuseid, 68 prots. sarvloomi, 39 prots. lambaid ja 50 prots. sigu. Endisest suurejoonelisest hobusekasvatusest on jäänud varemed ja peenevillised Merino tõugu lambakarjad on peaaegu täiesti hävinenud. Mõõdnud aasta on uuesti jalule aitanud, mitte üksi karjasaaduste väljaveo vaid on karjakaasvatuse ka põõranguks. Siin tuleb eeskätt nimetada piimasaadusi. 1923. aastal alustati Siberi ekspordivõit väljavedu ja umbkaudsete andmete järgi ulatab see isegi 200.000 puudani. Käesoleval aastal loodetakse väljavedu 1.000.000 puudani tõsta, mis oleks 10 prots. eelsõjaaegest Siberi võit väljaveost. Ka Põhja-Venemaal, mis praegu valmistab ainult siseturu tarvituseks, on võimalust arenemiseks head tingimused. Inglise suuräririd on seda juba arvesse võtnud ja Vene ettevõtete finanseerimisele asunud. Praegu peab sel alal juba võistlusega rehkendama. Mis puutub juustu ekspordis, siis pole see edenenud, sest osalt olid välisuru hinnad siseturu omadest madalamad ja ülejääki kohapealsest tarvitusest polnud ka märgata. Suurel hulgal veeti mullu välja harjaseid, hobusejõhve, sooli jne. Vahel tundus isegi, et pakkumine on üle nõudmise. Ühistegelised ettevõtted on alustanud ka linnukasvatussaaduste väljavedu tapetud lindude ja munade näol. Ka sel alal on juba väliskapitaal tegevuses. On andmeid, mis lasevad oletada, et munaoperatsioonid isegi 25–30 prots. puhastulu andsid. Käesoleval aastal kavatsetakse välja vedada 4000 vagunit mune. Siin juures ei tule unustada, et Venemaa enne sõda andis 52 prots. üleilmelisest munaekspordist ja 48 prots. Vene muna väljaveost läks Inglismaale. Üks tähtis haru oleks siin veel näiteks sealihha väljavedu, mille üle praegu välisäridega vastavad läbirääkimised käimas.

Tähtis on ka näiteks udusulgede väljavedu, millega Siber enne sõda väärlisi operatsioone ajas. Üldse veeti neil aastail umbes 20 miljoni kuldrubla väärtuses udusulgi välja. Ka praegu on sel alal võimalikud tublid ärilised operatsioonid, millest ka väliskapitaal huvitatud.

Edasi nimetaksime arstirohutaimede eksporti, mis enne sõda ulatas umbes 4. miljoni kuldrubla peale aastas. Esialgselt müüdas Vneshtorg Euroopa turgel vanu tagavarasid, mullu aga ilmusid juba uued korjandused turule. Veeti välja lakritsa juuri, tungalteri, karukolle, Hispaania kärbest, aniisi ja pärnaõisi.

Lõpuks oleme jõudnud tubakani, mille kasvatus juba niivõrd laia ulatuse võtnud, et ligemas tulevikus võib asuda ka selle väljavedamisele. See on hinnaline kaup ja sellepärast tuleks ka siin väliskapitaali avanemiseks teid leida.

Viimasel ajal tehakse ka ju katseid näiteks fikkude ja muu sarnase väljaveoga.

Ülal esildatud andmed määravad tarviliku ja otstarbekohase tegevuskava. Vene operatsioonidele ligipääsuks peaks olema ühe ehk teise tooresaine väljaveo organiseerimine. Selle järgi võiksid saada üles seatud nende kaupade sisseveo küsimused, mis väljaveo ettevõttega seotud. Kui ligineda asjale süstemaatiliselt vaatepunktilt, peaksin nimelt eriti tähtsaks metsaäri. Siin avanevad igatahes piiramatud võimalused, kuigi on tarvilikud õige suured kapitalid. Selle järgi on eriti tähtis karjasaaduste väljavedu. Muidugi, praegu pole sel alal operatsioonid veel kuigi laialdased, kuid kahilemata progresseeruvad nad ja praegu on aeg sidemeid sõlmida. Erilist tähelepanu juhin või ja munade väljaveole. Mitmesugustel juhustel, näiteks tooresnahkade väljaveo alal, võiks väga kergesti esimese järgu seisukohti vallutada. Samuti võib arstirohutaimede väljaveos, mis alles esimeses arengus, õige huvitavaid tagajärgi saavutada.

Olles määranud tegevusringi, tuleb asuda töönormi enese vaatlusele. Peaksin kõige otstarbekohasemaks esiteks olemasolevate Vene ettevõtete finanseerimist tingimiste juures.

Tähendatud ülesannete praktilisele lahendamisele asudes, on tähtsamaks ülesandeks kohaste ja usaldavate agentide leidmine, sest nende õnnelikust valikust oleneb kõik. Siin tuleb sagedasti tegemist nii riikliste kaubandusliste ettevõtetega kui ühistegeliste keskkliitudega. Igat sarnast ettevõtet peab

mitmekülgsest järele kaaluma. Tuleb kindlaks teha, kas on teataval ettevõttel keskestes ja kohtadel ka vastavad aparaadid, omab ta mingil alal tarvilikke kogemusi jne. Selle järgi ei tule piirduda üksi Moskva, vaid peab astuma läbirääkimistesse ka autonoomsete vabariikide vastavate ettevõtetega. Kõige selle tõttu on tarvilik vastava kontakti loomine nii siin kui seal.

Mis puutub eriti finanseerimisse, siis kerib siin üles pangatagatiste küsimus. Esimesel kohal asub siin riigipank. Oma lühikeseajalise töö kestes on ta end näidanud niivõrd soliidse, et välismaade pangad ta tagatise arvestuvad. Peale selle koosnevad ka ta juhid soliidsetest ja asjatundlikkudest isikutest.

Järgmisena tuleb Vene kommertspank, mis tegutseb välismaalaste põhikapitaalil, olles koondanud enese ümber parema osa erakaubanduslisest klientuurist. Mullu alustas ta ekspordi finanseerimist ja nagu näha laiendab vastavaid operatsioone. Selle panga tagatistel on reaalne tähendus.

Ülevenemaaline ühistegeline pank ei valitse küll suuri summe, kuid on oma sidemete tõttu kooperatiividega väga tähtis. Temasse on sulanud Moskva rahvapanga jäänused ja kõiges ta toimingus tunduvad ennerevolutsiooniliste kooperatiivide traditsioonid. Koosseisu kuulub terve rida isikuid, kes juba endistel kooperatiivide tegevusaastail tarvilise kuulsuse omandanud.

Lõpuks on ka tööstus-kaubanduspank küllalt tähtis rahaasutus, kuid see tegutseb ainult tööstuse finanseerimise alal. On kinnitatud ka Eksport-panga põhikiri, mis aga seni veel tegevust alustanud pole – otsib nähtavasti suurt väliskapitaali. Samuti on kinnitatud ka Põllumajanduspanga põhikiri, kuid viimane näeb oma ülesandena põllumajandusliku kaubavahetuse reguleerimist, millega võimata leida kestva kontakti.

Ei hakka siin harutama riisikot, mis võiks ähvardada Venemaale paigutatud kapitaale. Kuid tähendan siiski, et kõik niimetatud sõjalise kommunismi ajal tehtud eksperimendid olid võimalikud ainult aegade kestes kogutud reaalsete väärtuste najal. Nüüd, kus kõik need varad raisatud, uued tagavarad aga alles kogumata, puudub sarnasteks eksperimentideks aineeline võimalus. Teisest küljest pole põhjust karta, et kodanlis-tagurlise valitsuse moodustamise juhusel annuleeritaks praeguse valitsuse ajal sõlmitud lepingud.

Kokkuvõttena võib öelda: välismaade kapitalistid võivad kiirelt tegevusse astudes



rahuldava teenimisvõimaluste juures praegu Venes kasulikud seisukohad omandada. Käesoleval momendil kasvab välismaalaste huvi Venemaa vastu päevast päeva ja mis täna võimalik, võib homme kergelt muuta kättesaamatuks. Siin on tarvis otsustusvõimet ja objektiivset suhtumist riisikole, sest oskamises parajal ajal riskeerida peitub iga kaubandus-tööstuslise algatuse kordamineku peattingimus.

## Bibliograafia.

### Tähtsamad majanduslised kirjutused Eesti ajakirjanduses.

Meie tollipoliitika ja põllumajandus. „Kaja“, 8. märtsil 1924, nr. 66.

E. Schaban. Meie riigi metsamajandusest. „Pvlht“, 7. märtsil 1924, nr. 65.

J. Aamisepp. Meie puuvilja väljaveost. H. Meltsas. Meie õunapuude viljakandmisest. „Agronoomia“, nr. 3, 1924. a.

O. Daniel. Riigi võimupiirid metsaasjanduses. „Postm.“, nr. 68 ja 71, 1924. a.

Vene valuuta-reform. „Kaja“, 14. märtsil 1924, nr. 71.

Lg. Tulumaksu seaduse muutmise ettepanekud. „Pvlht“, 13. märtsil 1924, nr. 70.

### Toimetusele saadetud kirjandus.

„E. Politseileht“ nr. 9 (117) – 8. märtsil 1924. Administratiiv-õigusline ajakiri.

„Agronoomia“ nr. 3–1924. a. Põlluasjanduse ja Loomatervishoiu ajakiri.

„Pharmacia“ nr. 6 (15) nov. – det. 1923. Rohuteaduse, rohuteaduslise botaanika ja keemia kirjakogu ning apteekrikutse häälekandja.

„Aed“ nr. nr. 1 ja 2. Aianduse – Mesinduse kuukiri.

„Sõdur“ nr. 10 – 8. märtsil 1924. Sõjaasjanduse ajakiri. Kindralstaabi valitsuse väljaanne.

## Kroonika.

### Läti.

#### Kaubandusline läbikäimine Venemaaga.

22–29. veebruarini on Eestist raudteed mööda Narva ja Irboska kaudu nõukogude Venemaale saadetud:

##### 1. Eksportkaupa:

48 vagunit ajalehpeberit, kaal 586,6 tooni, 3 vagunit viljakaitse uksi ja 1 Eestis parandatud nõukogude Vene vedur Seeria O-w 3931.

##### 2. Transiitkaupe:

17 vagunit heeringaid, kaal 263,1 tonni; 11 vag. tulefikke, kaal 89,8 tonni; 3 vag. võitünni laudu, kaal 37,6 tonni; 17 vag. garpiust, kaal 251,3 tonni; 19 vag. elektri voolumõõtjaid, kaal 167,8 tonni; 2 vag. veesoojendamise aparate, kaal 9,5 tonni; 7 vag. nahaparkimise ekstrakti, 15 vag. segakaupa, kaal 122,5 tonni; 3 platvormi kergesõidu autosi, kaal 7,3 tonni; 2 vag. elektriparade, kaal 9,4 tonni, 1 vag. bukspuust tündri osasi, kaal 12,7 tonni; 1 vag. raudtorusi, kaal 15,4 tonni; 1 vag. karboolhapet, kaal 11,5 tonni; 1 vag. kakaot, kaal 14,8 tonni ja 2 vag. veekeedu aparate, kaal 9,6 tonni.

Sama aja jooksul on nõukogude Venemaalt raudteed mööda Eestisse tulnud:

81 vagunit rukist, kaal 1317,3 tonni; 95 vag. läätsi, kaal 1490,4 tonni; 74 vag. loomatoidukooke, kaal 1192,0 tonni; 43 vag. erineid, kaal 702,4 tonni; 23 vag. vikke, kaal 317,8 tonni; 54 vag. takku, kaal 289 tonni; 7 vag. ube, kaal 110,9 tonni; 2 vag. risikheinaseemet, kaal 30,1 tonni; 15 tsisterni masuuti,

kaal 192,2 tonni; 1 vag. anesulgi, kaal 2,7 tonni; 20 vag. kaeru, kaal 291,2 tonni; 1 vag. nisujahu, kaal 16,3 tonni; 4 vag. segakaupa, kaal 16,5 tonni; 29 vag. linu, kaal 255,1 tonni; 1 vag. võid, kaal 13,3 tonni; 1 vag. harjaseid, kaal 2,1 tonni; 2 vag. linaseemet, kaal 32,4 tonni; 1 vag. oravanahku, kaal 6,1 tonni; 5 vag. vanu kaltse, kaal 42,9 tonni; 22 vag. tatra-tangu, kaal 360,5 tonni; 1 vag. päevalille seemneid, kaal 12,2 tonni; 1 vag. roguskit, kaal 4,7 tonni; 3 timuiseemet, kaal 40,4 tonni; 1 vag. kõõmneid, kaal 5,9 tonni; 9 vag. sigurisi, kaal 118,2 tonni ja 2 vag. roguskit, kaal 8,8 tonni.

#### Kaubandusline läbikäimine Lätimaaga.

21–29. veebruarini on raudteed mööda Valga jaama kaudu Lätimaale saadetud:

8 vagunit tementi, kaal 132,3 tonni; 5 vag. 84 elus sarvloomaga (saadeti Tšeho-Slovaakiasse), 1 vag. värsket sea- ja loomaliha, kaal 1399 klgr.; 31 kasti küpsetatud leiba „Pain Normal“ (Tartusi), kaal 1950,6 klgr.; 3 vag. puuvillast riidet, kaal 8,8 tonni; 1 saadetus kalevit, kaal 156,9 klgr.; 2 vag. segakaupa, kaal 3,4 tonni; 1 saadetus villu, kaal 366,3 klgr.; 1 vag. puuvillakaupa, kaal 10,4 tonni; 1 platvorm laevamastiga, kaal 342 klgr.; 1 saadetus mitmesugust pudukaupa, kaal 774 klgr.; 1 vag. transiitkaupa, kaal 3,1 tonni ja 1 saadetus transiit siidi, kaal 199,8 kilogrammi.

Sama aja jooksul on Lätimaalt raudteed mööda Valga kaudu Eestisse tulnud:

2 vagunit kookosõli, kaal 10,5 tonni; 2 vag. suhkuri, kaal 32,5 tonni; 1 vag. põllutõõristu, kaal 2,8

tonni; 7 vag. segakaupa, kaal 68,8 tonni; 1 vag. kaeru, kaal 15,7 tonni; 1 vag. 1 hobusega; 4 vag. linu, kaal 18,8 tonni; 2 tsisterni bensiini, kaal 26,5 tonni; 1 vag. portselaan, fajans ja emaileeritud kõõgi ja lauanõusi, kaal 5348 klgr.; 1 saadetus mifmesugust segakaupa, kaal 724 klgr.; 2 vag. takku, kaal 6,5 t.; 1 saadetus vagunirattaid, kaal 385 klgr.; 1 vag. heeringaid, kaal 15,01 tonni; 1 vag. raudraati, kaal 12,6 tonni; 1 vag. nisukliisi, kaal 9,1 tonni ja 1 saadetus põllutõmasinaid, kaal 34 kilogrammi.

### Kaubandusline läbikäimine nõukogude Venemaaga veebruarikuul.

Veebruarikuu jooksul on Eestist raudteed mõõda Narva ja Irboska jaamade kaudu nõukogude Venemaale saadetud:

#### 1. Eksportkaupe:

136 vagunit kodumaa paberit, 7 v. viljakaitse uksi (raudtee materjal) ja 5 Eesti metalltehastes parandatud nõukogude Venemaa raudteede vedurif.

Kokku 136 vagunit eksportkaupa ja 5330,5 klgr. багааши.

#### 2. Transiitkaupe.

74 vagunit heeringaid, 18 vag. garpiust, 23 vag. puust tündri osasi, 38 vag. segakaupa, 15 vag. teed, 9 vag. korgipuud, 7 bukspuutündreid, 7 platvormi autosi, 1 vag. kakaod, 1 vag. raudtorusi, 1 vag. karboolhapet, 12 vag. tuletikke, 2 vag. elektriaparaate, 19 vag. elekiri voolumõõtjaid, 4 vag. veekeeduaparaate, 6 vag. terastraati, 1 vag. kollast soola, 1 vag. aniliinvärve, 25 vag. nahaparkimise ekstrakti.

Kokku 264 vagunit kaupasi ja 98 klgr. багааши. Kokku eksport ja transiitkaupa 400 vagunit peale selle 5 parandatud vedurif ja 7 vagunit raudtee laadimise materjaale (viljakaitse uksed).

Sama kuu jooksul on nõukogude Venemaalt raudteed mõõda Eestisse tulnud:

250 vagunit rukist, 211 vag. loomatoidukooke, 317 vag. läätsi, 114 vag. takku, 66 vag. kaeru, 55 vag. vikki, 87 vag. erineid, 41 vag. ube, 80 vag. linu, 49 vag. linaseemet, 23 vag. tatraid, 10 vag. nisu, 4 vag. võid, 7 vag. tapetud linde, 12 vag. päevalilise seemet, 4 vag. langu, 4 vag. puust hobuselooke, 18 tsisterni masuuti, 1 vag. elusloome, 10 vag. vana riiet, 33 vag. parkimata nahku, 1 tsistern petroleumi, 34 vag. hobusejõhve, 4 vag. linaseemnekooke, 31 vag. segakaupa, 2 vag. lina jäätiseid, 9 vag. ristikehina seemet, 1 vag. nisukliisi ja 2 platvormi masina osadega.

Kokku 1480 vagunit kaupasi, peale selle 2142 klgr. багаашкаupa ja 2413,9 klgr. suure kiiruse saadetus.

### Kaubandusline läbikäimine Lätimaaga veebruarikuul.

Veebruarikuu jooksul on Eestist raudteed mõõda Valga jaama kaudu Lätimaale saadetud:

15 vagunit segakaupa, 5 vag. puuvillast riiet, 2 vag. vanaranda, 10 vag. transiitkaupa, 1 vag. villu, 1 platvorm laevamastidega, 1 vag. Tartu telefoniaparaate, 6 vag. tapetuid linde (transiit Venemaalt), 3 vag. odre, 1 vag. kinolinte, 1 platvorm vabrikumasinat osadega, 2 vag. hobuseid, 1 vag. puust mõõblit, 1 vag. värsket kala, 7 vag. tapetuid sigu, 4 vag. looma ja sealih, 2 vag. kõpsetatud leiba „Pain

Normal" (Tartust), 33 vag. elus sarvloomi, 10 vag. tsementi ja 1 vagun vana riiet.

Kokku 107 vagunit.

Sama kuu jooksul on Lätimaalt raudteed mõõda Eestisse tulnud:

2 vagunit klaaspudelisi, 5 tsisterni bensiini, 1 vag. kaeru, 1 vag. põllutõõriistu, 1 vag. raudraati, 1 vag. kliisi, 1 vag. portselaan, fajans ja emaileeritud nõusid, 2 vag. puust vaate (pruugitud), 33 vag. segakaupa, 9 vag. takku, 2 vag. odre, 3 vag. suhkurt, 1 platvorm rattaid, 2 vag. kookosõli, 4 vag. linu, 1 tsistern petroleumi, 3 vag. linaseemet, 1 vag. villaseid lõngu, 4 vag. heeringaid, 3 vag. nisu ja 1 vagun kartonpappi.

Kokku 81 vagunit.

## Ametlikud teated kaubandustööstus- ministeeriumilt.

### Soome.

(Helsingi Eesti saatkonnalt)

Lihaturg on vaikne. Sealih, rohkem müügil kui nõutakse. Eestist ei ole paari kuu jooksul sugugi lih, Soome toodud.

#### Piimasaaduste hinnad Helsingis.

Või I	Smk. 36:— per kg.
Või II	" 34:— " "
Juust I	" 27:— " "
Piim	" 1:60 liiter
Koor	" 9:— "
Või engros-hind oli	Smk. 31:— 33:50 per kg.

### Leedu.

#### Leedu panga bilans oli (milj. liitides):

Aktiiva.	31. det.	31. jaan.
1. Üldine kullafond	16,4	16,8
2. Hõbeda fond	0,3	—
3. Kind. valuuta	46,5	53,6
4. Diskont ja laenu	16,5	19,0
5. Muud aktivad	10,8	16,0

#### Passiva.

1. Aktia kapital	12,0	12,0
2. Pangatõhti liikv.	60,1	63,1
3. Depos. ja hoius.	14,1	24,4
4. Muud passivad	4,4	5,9
<b>Bilans</b>	<b>90,6</b>	<b>105,4</b>

Nagu sellest näha, peab pank äärmise visadusega oma endisest poliitikast kinni, et ta pangatõhti ainult kulla ja välisvaluuta vastu emiteerib, nii et need ole 100% kaetud on. Laenusid annab pank nagu näha ainult sel määral, kuidas ta hoiusummad kasvavad.

## Rootsi.

**Rootsi-Balti pank ekspordikrediidid jaoks.** Mõne päeva eest peeti Stockholmis nõupidamine riigipäeva liikme And. Lindgreni juhatusel ära, kus Rootsi-Balti panga asutamise küsimus kõne alla võeti. Koosolekust võtsid mitmed riigipäeva liikmed ning tööstuse ja põllumajanduse esitajad osa. Vahetati mõtteid uue kavatsetava Rootsi-Balti panga tarvilikkuse üle, arutati panga tulevast töökava ning jõuti otsusele, et pank ekspordikrediidid muretses peab, et kaubanduslist läbikäimist rajariikidega elustada.

Omi arvamisi põhjendati sellega, et praegune abikrediid mitte kestvaid kaubanduslisi suhteid alalhoida ei suuda. Tuleb luua otsekoheseks äriühendusse astumiseks konsumentidega uus organisatsioon, kusjuures riigi tuntav toetus väga tarvilik ja soovitatav oleks. Ka saaks pank paremini proovida akseptantide solidsust ning tal oleks Baltikumi turunõudmist hea tundmise juures võimalik eksporditi paremini sinna juhtida. Panga asutamise mõte võeti suure poolehoiduga vastu ning valiti kaheksaliikmeline komitee, kes küsimust põhjalikult selgitama peab

**Võituru.** Või sisse- ja väljaveo vahekor Rootsis on jaanuaris s. a. palju paremaks muutunud, kui ta 1923 aasta 8 viimase kuu jooksul oli. Nimelt veeti võid sisse 31.419 kg. (jaanuaris 1923 54.766 kg.) ja saadeti välja 705.738 kg. (jaanuaris 1923—366.714 kg.). Võib loota, et või sisse- ja väljaveo vahekor käesoleva aasta jooksul ka edasi rahuldav saab olema.

Rootsi võituru paranemise põhjust tuleb vist küll esimeses joones Daani krooni langemise otsida. Kopenhagenis noteeriti võid neljapäeval, 15. veebruaril, Dkr. 5.53 pr. kg., mis kgr. hinna tõsimist (valuuta langemise tagajärjel) 24 öri võrra tähendab. R.-kroonides oleks see Rkr. 3.35. Kuid Malmö noteerimine samast päevast on Rkr. 3.10, mis ka 6 öri võrra kõrgendatud. liri noteerimine oli 2 sh. võrra kuni 214 sh. pr. cwt. langenud.

Inglismaal oli võiturg eelmisel nädalal kindlam, kui varemalt ning nõudmine õige elav. Daani müüs ka rohkem võid, kui nädalal enne seda, kuid kestev sadamatööliste streik irriteeris ometi meeoleolu ning takistas teataval määral müükide tõusmist arvudeni, mis elava ning kindla nõudmise juures loomulikud oleks olnud.

Saksamaa omandab võtosijana ikka tähtsama ja tähtsama seisukoha mitte ainult rajariikide, vaid ka Daani silmis Eelmineval nädalal on Daani nimelt kuni 0,5 miljoni kg. võid Saksamaale ekspordeerinud. Prantsusmaa ostab käesoleval talvel niihästi, kui mitte sugugi võid Põhja Euroopast. Ta ostab Austraalia ja Argentiina võid, missugune enamalt jaolt üle Inglismaa tuleb. Uudiseks on, et Prantsusmaa viimasel ajal võid otsekohe Argentiinast saama on hakanud.

Palju võid on Euroopast talveks Ameerika ühriikidele müüdud. Müüdud või hulka ei saa aga praegu veel kindlaks teha, kuna kõige viimane ja suurem võisaadetis alles 17. veebruaril Kopenhagenis Ameerika poole teele läks. Võieksporit Ameerikas kestab edasi niikaua, kui dollarikurs või väljaveoks sinna kasulik on, ning ei ole põhjust arvata, et olukord dollari kahjuks muutuda võiks. Kui inglise sadamatööliste streik pikale venib, mis võieksporiti Inglismaale raskendaks, ehk koguni võimatuks teeks,

siis omandaks Ameerika Põhja-Euroopale või väljaveomaana veel suurema tähtsuse, kui tal praegu juba on.

**Rootsi väliskaubandus jaanuaris 1924.** Lõpulikud andmed Rootsi käesoleva aasta jaanuarikuu väliskaubanduse üle puuduvad veel, kuid võib juba kindlasti öelda, et sisseveo ülekaal 25 kuni 30 miljoni Rootsi krooni suur on. Iseäranis väike oli väljavedu, mis seletatav kestvate külmadega, ning tunnistust annab sellest, missugune tähtsus Rootsi majanduslises elus tema põhjamaalistel loodusvaradel on. Käesoleva jaanuari väljaveo arvud on, võrreldes viimase 24 kuu väljaveo arvudega, kõige madalamad.

Nimelt on ekspordi kogusuurus 465.000 tonni — 999.000 tonni vastu detsembris 1923. Sissevedu kõigub 90—100 miljoni, väljavedu 65—70 miljoni krooni vahel.

Sisseveos ei saa tähendamata jätta, et sealihä import 440 tonni pealt (jaanuaris 1923), 493 tonnini tõusnud on (detsembris 376). Selle vastu on aga või sissevedu tuntavalt vähenenud: ainult 31 tonni 207 tonni vastu detsembris. Teravilja sissevedu on kestvalt suur, nii on jaanuaris 12.454 tonni kaeru, 9.617 tonni kliisid, 11.398 tonni maisi, 7.975 tonni rukist, 17.446 tonni nisu ning 3.417 tonni nisujahu sisse veetud.

Välja veetud on 667 tonni sigu, sarvloomade väljavedu on 650 pealt (detsembril 1923) 269 peale alanenud. Värske heringate väljavedu on 1350 t. (detsember 1923) kuni 1615 tonnini ja või väljavedu 168 tonnini (dets. 1923) kuni 403 tonnini tõusnud.

Tuleme Rootsi jaanuarikuu väliskaubanduse juure tagasi, kui lõpulikud andmed avaldatud.

**Tõõta töõliste arv 1924 aasta algul oli natukene üle 16.000 suur.** 1923 aasta viimastel kuudel oli see arv veel 2300 võrra vähem. Tõõta töõliste küsimus Rootsis ei ole nii terav, kui Daanis, kus jaanuaris 56.346 töõta töõlist oli.

Rootsi valitsus on 1923 aastal töõta töõliste hädaabi korraldamiseks peaaegu 30 miljoni krooni välja annud.

**Näitus Salas.** Sala (128 kilomeetrit Stockholmist, 7800 elanikuga) 300 aastast mälestuspäeva pühitse-takse käesoleval aastal näitusega, mis kaunis huvitav saada töõtab. Näitus avatakse 14. juunil ning seisab koos järgmistest osakondadest: väike- ja suurtöõstus, aiaasjandus ning kodune käsitöõ. Loodetakse 10.000 väljapanekut näitusel välja panna võivat.

## Norra.

**Norra väliskaubanduse bilansi passivsus 1923. aastal.** Norra ekspordi värtus 1923 aastal oli 831,7 milj. Norra krooni. Import 1.350 miljoni krooni, seega teeb impordi ülekaal 518,3 miljoni välja.

Võrdluseks toome 1922 aasta vastavad arvud: ekspordit 787,4 milj., import 1.314 milj., impordit ülekaal 526,6 milj. Nii võib siis Norra 1923 aasta väliskaubanduses, vaatamata suure kaubabilansi passiivsuse peale, teatud „paranemisest“ rääkida.

## Daani.

**Daani väliskaubandus ja karjasaaduste väljavedu a. 1923.** Daani kaubandusbilans oli a. 1923, nagu varemaltgi aastatel, passiivne. Kogu aasta jooksul tõi Daani oma tarvituseks 1907 miljoni Dkr. eest väljamaa saadusi sisse ja viis 1533 miljoni Dkr. eest oma saadusi välja, nii et aasta sisseveo ülekaal 374 miljoni Dkr. on. Võrdluseks olgu tähendatud, et a. 1922 oli sisseveo väärtus 1456 miljoni Dkr. Väljaveo väärtus 1176 miljoni Dkr. ning sisseveo ülekaal 280 milj. Dkr. Et 1923. a. sisseveo väärtus 1922. a. sisseveo omast tervelt 451 miljoni Dkr võrra suurem on, tuleb osalt krooni suurest langemisest 1923. a. jooksul, osalt sellest, et Daani a. 1923 palju rohkem väljamaa saadusi tarvitvas kui eelmisel aastal. Nii veefi, näif, vilja ja loomatoitu a. 1923 palju rohkem sisse kui a. 1922. Seda nõudis oma karjasaaduste toodangut alatasa suurendava põllumajanduse kasvav tarvitus. Ka süte, petroleumi ja bensiini sisseveodu oli 1923. aastal suurem kui eelmisel, ning automobiilist, milliste sisseveo vastu valitsus (maksudega) ja pangad (krediidi piiramisega) viimasel ajal võitlema hakanud, toodi a. 1923 1½ korda rohkem sisse kui a. 1922.

Mis Daani tähtsamate saaduste – karjasaaduste – väljaveosse puutub, siis oli see a. 1923 tublisti suurem kui a. 1922. Nii veefi Daanist välja:

	1923. a.	1922. a.
Sealiha	173.600.000 kg.	111.400.000 kg.
Võid	111.700.000 „	95.500.000 „
Mune	800.000.000 tk.	736.000.000 tk.

Nagu sellest tabelist näha, oli Daani sealiha väljavedu (mis peaaegu täiesti inglise turule läheb) 1923. a. ca 56% võrra suurem kui 1922. a. Daani sealiha eest makseti inglise turul – läbitikkku – a. 1923 260 Dkr pr. 100 kg. a. 1922, 288 Dkr. pr. 100 kg.

Edasi näeme samast tabelist, et või väljavedu a. 1923 ca 17% võrra suurem oli kui a. 1922. Daani või eest makseti inglise turul a. 1923 450 Dkr pr. 100 kg. a. 1922 403 Dkr pr. 100 kg.

Munade väljavedu a. 1923 oli eelm. aasta omast ca 10% võrra suurem. Munade eest saadi a. 1923 317 Dkr pr. 2000 tk., a. 1922 311 Dkr pr. 2000 tk.

Sealiha läks peaaegu kõik inglise turule. Või läks suuremalt osalt inglismaale, siis Shveitsi, Tšheho-Slovaaklasse, Norramaaale, Prantsusmaale, Belgiasse ja Ameerikasse. Munad läksid suuremalt jaolt inglismaale, siis Norra- ja Rootsimaaale.

**Seisukord Daani rahaturul.** Meeleolu Daani rahaturul on praegu õige rahutu. Nõudmine välisvaluuta järele on suur, ning kroon langeb. Vahel tõuseb ta natuke, kuid langeb siis seda järsumalt. Nii oli dollar 11.2 Dkr 6.22, 13.2 Dkr 6.32, 15.2 Dkr 6.52, 16.2 Dkr 6.41 ja sterling (vastavalt) Dkr 26.70, Dkr 27.50, Dkr 27.10, 27.40. Välisvaluuta tõusmise tagajärjel langevad obligatsioonid. Nii langesid nad 13. skp. 2–3% võrra. Praegu ollä väga raske väljamaal Daani obligatsioonist müüa.

Valitsus, Nationalbank (riigipank) ja suured erapangad peavad nõu, kuidas krediiti andmist piirata ning seega suure sisseveo ja välisvaluuta tõusmise vastu võidelda. Kurssegalliseerimisfond püüab valuutakurside tõusmise vastu võidelda, kuid väikeste tagajärgedega. Ülepea on egaliseerimisfondi peale pan-

dud lootused ainult õige väikesel määral täide läinud. Ka hiljuti jõusse astunud tollikõrgendus ja automobiilmaks (v. majandusl. teated 3-st veebr. 1924) pole – krooni kursi paranemise mõttes – veel mis-kisuguseid tagajärgi annud.

**Daani riigipanga seisukord.** 9. II 24 oli Daani riigipangal (Nationalbank) 209.565.810 kr. kullas ja 8.334.423 kr. hõbedas ja vahetusrahas, nii et sel päeval kogu metallfond 217.900.233 kr. suur oli. Liikuva paberraha hulk oli samal päeval 432.149.944 kr., nii et tasi 50.4% kullaga kaetud oli.

**Daani erapankade tulud 1923. a.** Nagu suuremate Daani erapankade aruannetest m. a. eest näha, on nad 1923 a. järgmistele tagajärgedega töödanud:

Privatbank'il (Kopenhagenis) oli 16.646.530 Dkr. puhast ülejääki. Sellest maksetakse aktsionäridele dividendideks (8% aktsiakapitaalist) 4.800.000 Dkr.

Landmandsbank'il oli 16.321.768 Dkr. puhast ülejääki, mida varemalt saadud kahjude mahakirjutamiseks tarvitada tahetakse.

Handelsbank'il (Kopenhagenis) oli 15.828.000 Dkr ülejääki. Sellest maksetakse aktsionäridele dividendideks (8% aktsiakapitaalist) 4.000.000 Dkr.

Diskonto- og Revisionsbank'il (Kopenhagenis) oli 1.742.340 Dkr. ülejääki. Dividendideks (4% aktsiakapitaalist) maksetakse 1.440.000 Dkr.

**Daani kaubalaevastik 1923. a. algul.** Amelikku Daani laevaregistri järele on Daani kaubalaevastikus praegu 628 aurikut kokku 771.070 br. – tonni suuruses, 852 mootorlaeva 212.043 br.-tonni suuruses ja 561 purjekat 77.465 tonni suuruses, seega ülepea 2041 laeva kokku 1.060.578 br.-tonni suuruses. Peale selle on Daanil veel 17.328 kalurlaeva kokku 57,823 br.-tonni suuruses.

**Uued sadamamaksud Kopenhageni sadamas.** Daani teedeminister esines hiljuti riigipäeval ettepanekuga, mille järel Kopenhageni sadamas võetavat kaubamaksu (Vareafgift) võetakse mitte enam ruumi järele, mis kaubad oma alla võtavad (nagu senini), vaid kaupade väärtuse järele. Ka tahetakse sadamamaksusi ca 25% võrra alandada.

**Daani materjalide tarvitamine ehituste juures, milledeks riigi poolt toetust antakse.** Daani siseministeerium tegi ühes hiljuti väljasaadetud ringkirjas omavalitsusasutustele kohuseks selle järele valvata, et ehituste juures, milleks riik toetust annab, ilma riiklise korterfondi loata mitte väljamaa ehitusmaterjali ei tarvitataks, vaid Daani oma.

**Daani põllutöö külma all kannatamas.** Tänavune külm talv teha, nagu ajalehed kirjutavad, Daani põllutööle suurt kahju. Külma pärast seista kõik tööd põllul. Selle tõttu olla põllumeestel eelseisval kevadel rohkem tööd kui harilikult, ning nad sunnitud rohkem tööjõudu palkama, mille tagajärjel produktioon kallim tulla ning vähem puhastulu anda. Ka kannatada kartulid ja juurviljad külma all, ning selle tõttu olla põllumehed sunnitud rohkem loomatoitu ostma.

**Loomade suu- ja sõratõbi Daanis.** Viimasel nädalal oli Daanis paar üksikut loomade suu- ja sõratõbe juhtumist.

## Teated ettevõtete tegevusest.

### Uued aktsiaseltsid ja osaühisused.

A/s. „Ehitus“. Tegevusala: Savi ja metsa ümbertöötamiseks tehaste avamine, kõiksuguste riigi omavalitsuste ja eraisikute ehituste oma peale võtmine, selleks ostarbeks kaubaladude avamine kodu- ja väljamaal. Asutajad: K. Anderson, A. Suija ja K. Torpan. Põhikapitaal: Mk. 3.000.000, mis jaotatud 300 akts. à Mk. 10.000.— (R. T. nr. 37/38—1924. a.)

Mehaanilise jalanõude ja ortopeediliste osade töötuse a/s. „Ago“. Tegevusala: jalanõude ortopeediliste osade, nende materjalide ja tarbeainete valmistamine ja nende kauplemine Eestis kui ka väljamaal oma ja komisjoni arvel. Asutajad: J. Tomaso, A. Vekram, L. Jaffe ja J. Ruil. Põhikapitaal: Mk. 6.000.000, mis jaotatud 600 akts. à Mk. 10.000.—

(R. T. nr. 39/40—1924. a.)

### Ärikalender.

20. märtsil.

O/ü. „Embag“, korriline peakoosolek, kell 6 p. l., Tallinnas, Jaani t. 9

A/s. „Eesti Transiit“, korriline peakoosolek, k. 5 p. l., Tallinnas, Uusi tän. 24.

21. märtsil.

Inglis-Eesti Import Ko. a/s., korriline peakoosolek, kell 6 p. l., Tallinnas, Vana Viru t. 12.

22. märtsil.

Tartu Pank, korriline peakoosolek, kell 6 p. l., Tartus, Panga ruumides.

Nahatööstuse a/s. „Union“, erakorraline peakoosolek, kell 5 p. l., Tallinnas, Maakri tän. 21.

A/s. „Rob. Holst ja Ko.“, korriline peakoosolek, kell 10 homm., Tallinnas, Kinga t. 1.

A/s. „Ehitus“, korriline peakoosolek, kell 2 p. l., Peitseris, Vaksali t. 10.

A/s. „Eesti Petrol“, korriline peakoosolek, kell 10 homm., Tallinnas, V. Karja t. 3 k. 2.

23. märtsil.

T.-kaub. a/s. „K/m. Jaan Maim“, korriline peakoosolek, kell 10 e. l., Tartus, Vabriku t. 3 krt. 15.

Töölise majade o/ü. „Töölise maja“, erakorraline peakoosolek, kell 11 e. l., Tallinnas, Tallinna priisimaja saalis.

26. märtsil.

A/s. „Textil“, erakorraline peakoosolek, kell 4 p. l., Tallinnas, Viru t. 4 (a/s. „Atlanta“ ruumides).

Saku õllevabriku a/s., korriline peakoosolek, kell 7 p. l., Tallinnas, S. Kloostri t. 12.

### Muudatused ettevõtete põhikapitaalides.

O/ü. „Fleming & Ko.“ on oma põhikapitaali Mk. 1 000.000 pealt Mk. 2 000.000 peale suurendanud. Põhikapitaal on jaotatud 200 osat. à Mk. 10.000.—

(R. T. nr. 39/40—1924. a.)

### Tähtsamad kinnisvara oksjonid.

24. mail s. a. kell 10 homm. Tallinna-Haapsalu rahukogu ruumides Martin Runge kinnisvara, mis asub Juuru-Maidlas, Maidla mõisas. Harju eraldatud krp. nr. 1618 all. Müügiks hinnatud 500.000 mk.

26. mail s. a. kell 10 homm. Pärnus, Pärnu linnaameti majas, Viljandi-Pärnu rahukogu istangute saalis Heinrich Schwartzi kinnisvara, Abja vallas asuv talukoht Kangrotõlla nr. XXVI, krep. nr. 24 all. Müügiks hinnatud 600.000 mk.

### Tähtsamad enampakkumised.

25. aprillil s. a. kell 10 homm. Meriasjanduse peavalitsuse ruumides, Tallinnas, V. Sadama t. 21 — mitmesugused ujuvad abinõud ja masinad.

Metsaoksjonid.

26. märtsil 1924. a. Rakvere vallamajas:

Roela metskonnast 37,55 hiinu ja 307 tuulemurtud puud, 5 üksuses, hinnatud 465.547 mrk.

Gorodenko metskonnast 223 tuulemurtud puud, 4 üksuses, hinnatud 61.828 mrk.

Porkuni metskonnast 2667 tuulemurtud puud ja 12,52 hiinu, 27 üksuses, hinnatud 576.588 mrk.

Ligemaid teateid müügile tulevate metsafükkide üle annavad kohalikud metsaülemad ja metsade peavalitsus Tallinnas, Kiriku tän. nr. 4.

### Tähtsamad vähempakkumised.

Posti peavalitsus (Tallinnas, Kreutzvaldi t. 10), 26. märtsil s. a. kell 10 homm. — Raasiku postkontori maja ehitamine.

Merej. staabi tehnikate osakond (Sadamas, U. Hollandi t.) 28. märtsil s. a. — bensiini — 9000 kgr., silindriõli — 3800 kgr., turbiinõli — 7700 kgr., kaltsa — 6000 kgr., puuvilla narmaid — 3260 kgr., soodat — 9600 kgr., voolik, imev — 200 mt. ja voolik, puld. — 300 mt.

Tallinna linnavalitsuse ehitusosakond (Tallinnas, Nunne t. 2), 20. märtsil s. a. — metsamaterjalid — suuremal arvul.

Mereasjanduse peavalitsus (V. Sadama t. 21), 28. märtsil s. a. — rauda, vaske ja teisi laevamaterjale.

### Turu ülevaated.

#### Rahaturg.

Eesti Panga arvetes olid märtsi esimesel dekaadil ainult tähtsusefa muudatused. Vähenemist näitavad kassad umbes 25 milj. võrra, hoitusummad 60 milj. võrra ja välisvaluuta 1,3 milj. võrra.

Kasvamist näitab riigikassa arve 75,3 milj. võrra. Laenu arvel on vekslid enam diskonteeritud 19 milj. võrra ja konto-korrent arved kasvanud 17,8 milj.

Üldine seisak on peaaegulikult tingitud väljaveo puudumisest, mis jääoludest takistatud. Sisemine tegevus on samuti loid. Ollakse küll tegevuses metsa

väljaveoga saatekohtadesse ja uuesti asunud linade puhastamisele, mida väljamaal pakutavad kõrged hinnad elustavad. Rahaturu seisukorras annab tunnistust asjaolu, et läinud nädala jooksul börsel läbi-käik vaevalt poolteist miljoni peale ulatas.

### Tähtsamate arvete seis Eesti-Pangas.

	(miljon markades)		
<b>Aktiiva.</b>	1.III.24	11.III.24.	Liikumine.
Kassa peap.	465,5	470,8	+ 5,3
Kassa osakondades.	540,2	509,7	- 30,5
Välisvaluuta kassas, peapankades ja väljamaa vekslid	1.181,8	1.180,5	- 1,3
Diskont. vekslid	1.062,8	1.081,8	+ 19,0
Konto-korreni	2.529,8	2.547,6	+ 17,8
<b>Passiva.</b>			
Pangatähed	2.250,0	2.250,0	muutuseta
Riigikassa jooksev arve	1.961,2	2.036,5	+ 75,3
Hotusummad	485,1	424,9	- 60,2
Väliskohustusd.	95,1*)	-	-

\*) 29. veebruaril s. a.

### Kaubalaadimised riigi raudteel.

Üksikutele nädalatele on meie era-kokkuvõtte järele riigi raudteedel (lataaropalisel, Paide-Tamsalu, Valk-Mõniste ja kindluse Nõmme-Vääna kitsaropalistel liinidel) kaupu laaditud järgmisel määral (vagunid):

	24-31. jaan.	1-6. veebr.	7-13. veebr.	13-21. veebr.	22-29. veebr.	1-7. märts.
<b>Teravilja ja</b>						
jahu . . .	109	87	77	74	87	90
Kartulid . . .	13	19	6	13	24	19
Elusloomi . . .	76	67	90	74	92	70
Linu . . .	37	33	60	53	49	76
Põletispuid . . .	590	541	629	551	534	557
Muud metsamaterjaali . . .	254	288	427	508	499	521
Põlevkivi . . .	110	57	122	57	126	95
Muud era-kaupa . . .	904	804	1015	987	1068	931
<b>Kokku . . .</b>	<b>2093</b>	<b>1902</b>	<b>2426</b>	<b>2317</b>	<b>2479</b>	<b>2359</b>
<b>Raudtee veod</b>	<b>211</b>	<b>195</b>	<b>223</b>	<b>277</b>	<b>338</b>	<b>381</b>
<b>Kokku laaditud . . .</b>	<b>2304</b>	<b>2097</b>	<b>2649</b>	<b>2594</b>	<b>2817</b>	<b>2740</b>
Tallinna lataaropalisesse kaubajaama on samade aegade jooksul sisemaal sisse tulnud:						
		1-7. veebr.	8-14. veebr.	15-21. veebr.	21-29. veebr.	
<b>Teravilja ja</b>						
jahu . . .	2	4	1	2	4	3
Kartulid . . .	2	1	9	-	2	9
Põletispuid . . .	286	278	436	339	382	226
Metsamaterj. . .	52	116	164	182	266	275
Linu ja takku . . .	6	10	13	7	13	18
Muud erakaupa . . .	41	3	59	42	41	47
Põlevkivi . . .	50	51	42	24	57	64
<b>Kokku . . .</b>	<b>439</b>	<b>463</b>	<b>724</b>	<b>599</b>	<b>765</b>	<b>642</b>

### Viimased börs kursid\*)

	London			Stockholm			Helsingi			New-York		
	1924. a.			1923 a.			1923 a.			1923 a.		
	7. III.	14. III.	21. III.	14. III.	7. III.	14. III.	12. III.	6. III.	13. III.	14. III.	7. III.	14. III.
Naelsterling . . .	-	-	-	17.65	16.465	16.31	168.85	170.95	171.50	4.686	4.294	4.28
Dollar . . . . .	4.698	4.285	4.2825	3.75	3.83	3.80	35.85	39.78	39.91	-	-	-
Prantsuse frank . . .	77.35	112.11	92.10	22.65	14.80	17.70	217	161	168	-	-	-
Helveetsia frank . . .	-	-	-	70.00	66.25	65.75	-	-	-	-	-	-
Rootsi kroon . . .	17.66	16.43	16.27	-	-	-	9.55	10.38	10.495	-	-	-
Soome mark . . .	169.50	170.50	171.37	10.45	9.625	9.53	-	-	-	-	-	-
Daani kroon . . .	24.52	27.28	27.56	72.00	60.45	59.20	6.85	627,5	620	-	-	-
Hollandi gulden . . .	11.89	11.532	11.552	148.45	142.70	141.66	14.20	14.835	14.91	-	-	-
Eesti mark . . . . .	-	-	-	-	-	-	10.60	10.55	10.60	-	-	-
Kuld per unts . . .	88/8	96/1	96/3	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Praaga: Eesti mark koteeriti 10-dal 9,— 12-dal 9,—  
 Naelsterling " " 151,25 " 151,25  
 Dollar " " 35,25 " 35,25

\*) London noteerib kurssi: £ 1 nii mitu vastava maa rahaüksust. Mujal on noteerimisviis nagu Tallinnas, s.t. kurs näitab ühe naelsterlingi ja dollari hinda oma maa rahaüksustes ja kõikide teiste valuutade hinda 100 üksuse eest.

## Tallinna börs kursisedel

Kuupäev		1 dollar	1 naesterling	1 biljon Saksa r. mk.	100 Soome marka	100 Rootsi krooni	100 Daani krooni	100 Prantluse frk.	100 Holl. guld.	1 Lat	100 Czechosl. kr.	1 kuld rubla	100 Itaalia liiri	100 Helveetia fr.
10. III	O.	378,5	1612	—	943	9785	5850	1300	14000	71,75	1085	188	1580	6565
	M.	379,5	1619	90,—	953	9885	5950	1350	14100	73,25	1115	—	1630	6615
	T.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11. III	O.	378,5	1609	—	942	9825	5800	1325	13975	71,75	1085	188	1570	6565
	M.	379,5	1616	90,—	952	9925	5900	1375	14075	73,25	1115	—	1600	6615
	T.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12. III	O.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	M.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	T.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13. III	O.	378,5	1623	—	942	9900	5815	1550	14050	71,75	1085	188	1595	6550
	M.	379,5	1630	90,—	952	10.000	5915	1600	14150	73,25	1115	—	1625	6600
	T.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14. III	O.	378,5	1623	—	942	9900	5875	1725	14050	71,50	1085	188	1630	6575
	M.	379,5	1630	94,—	952	10.000	5975	1775	14150	73,00	1115	—	1660	6625
	T.	—	1629	—	—	—	—	1775	—	—	—	—	—	—
15. III	O.	378,5	1618	—	942	9900	5850	1570	14100	71,50	1085	188	1620	6565
	M.	379,5	1625	94,—	952	10.000	5950	1820	14100	73,00	1115	—	1650	6615
	T.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

### Tähtsamate en gros kaupade hinnad, mis läinud nädalal kauba börsel koteerimise komisjoni poolt koteeriti.

Jahud : nisu, pehme, kõrgem						Kohvi, Kesk-Ameerika sordid . . .	4200—5000
Ameerika sort. . . . .	pd.	570—700				Mexiko . . . . .	—
sõre Ameerika . . . . .	"	650—720				Tee, lahtine Pekoe broken, Java . . .	4800—4800
A/S. Rotermanni tehaste jahud :						" " Orange Pekoe, Java . . . . .	5600—6000
nisu, pehme, . . . . .	"	520—640				" " " Tsellon . . . . .	6000—6600
sõre . . . . .	"	640—670				" " Moning, Hiina . . . . .	4200—4400
pehmed, teised sordid . . . . .	"	—				Suhkur, peenike, valge, Saksamaa . . .	1110—1120
Rukki jahud . . . . .	"	295—300				" " Java . . . . .	—
püül . . . . .	"	410—455				" " Poola ja Czechoslovaakia . . . . .	1130—1150
Nisu, Vene . . . . .	"	—				Siirup, kartuli, B 42 <sup>o</sup> . . . . .	775
Rukis Eesti . . . . .	"	280—285				" " B 38 <sup>o</sup> . . . . .	—
Vene, . . . . .	"	255—260				" " Glucose . . . . .	750
Kaerad, toldu, Eesti . . . . .	"	255—260				Sool, lahtine . . . . .	54—55
seemne, Vene . . . . .	"	275—295				Heeringad, Yarmouth, Mattie . . . . .	tünn 4500—4800
Odrad, . . . . .	"	—				" Shotti Mat Full . . . . .	4800—5000
Erned, rohelsed, Eesti . . . . .	"	—				" " Mattie . . . . .	4700—4900
Hollandi . . . . .	"	—				" Norra Full . . . . .	—
Riis, Burma II. . . . .	"	660—680				" Islandi . . . . .	2500
Kartulid, eksport fob Tallinn . . . . .	"	—				Liha, sea, I. sort . . . . .	pd. 1360—1400
piirituse . . . . .	"	—				" looma, I. sort . . . . .	700—900
Kartuli tärklis „Superieur“ . . . . .	"	625—640				Pekk, eksport. I s. . . . .	—
Pilm, pudelites . . . . .	ltr.	20				Heinad, aasa . . . . .	vaguniviisi —
Või, meiterel, eksport . . . . .	pd.	4720—4800				Õlikoogid, linaseemne . . . . .	270—275
Margariin, väljamaa . . . . .	"	1920—2000				" palmi . . . . .	215
Juust, kohalik, Schweitsi. . . . .	pd.	2320—2520				" päevalille . . . . .	270—275
Kasellin . . . . .	"	700—1000				" soja . . . . .	345—355
Munad, eksport I. s. (sinine tpl.) . . . . .	"	17—18				Nisukliid . . . . .	180—190
II. s. . . . .	"	16—				Rukkikliid. . . . .	—
Kakao, Inglis . . . . .	"	1200—1400				Puuvilla riie, Bjas, D. I. . . . .	ars. 37,5—41,75
Ameerika . . . . .	"	1100—1200				" " Mitkal, ekstra . . . . .	29—30,75
Hollandi . . . . .	"	1600—1700				Lina, Liivi R. . . . .	pd. 2400—2450
Kohvi, Rio, Santos . . . . .	"	3200—3800				" Võru-Petseri . . . . .	2750—2850

Lina seemned, õli 87 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> % basis fr. Tall. . . . .	—	Tsement, Portland, Port-Kunda pütt 10 pd. 10-naela . . . . .	pütt 745
" külvil 98—99 " . . . . . pd.	—	Tsement, Portland, Port-Kunda pütt 10 pd. 10-naela fr. Kunda. " . . . . .	—
Takud, Codilla I. . . . .	—	Tsement, Portland, Aseri . . . . .	690
" II. . . . .	—	Kriit, toores " . . . . . pd.	85—100
Kivisüsi, auru, Yorkshire 2k. pest. " . . . . .	59—62	" pestud . . . . .	110—130
" Newcastle . . . . .	57—58	Asfalt . . . . .	160
" sepa . . . . .	64—66	Tõrv, kivi . . . . .	—
Koks, valu . . . . .	95—100	" puu . . . . .	—
" gaasid . . . . .	85	Lubi . . . . .	—
Põlevkivi, I. sort . . . . .	10	Gips, tükides frko Isborsk . . . . .	—
Põlevkivi, II. sort . . . . .	7,5	" jahvatatud " . . . . .	—
" III. " . . . . .	5	" krohvimise, loko " . . . . .	70
Raud, sordi . . . . .	280—300	Teliskivid, I. sort, tuhat, fr. Tall. " . . . . .	6100
" talad (T) . . . . .	230—	Puumaterjalid, saetud D/B/B/ Eesti Strd I, II ja III s. frko Tal. . . . .	—
" vits . . . . .	440—490	Puumaterjalid . . . . .	—
" raud plekk . . . . .	420—460	" IV s. . . . .	—
" " tsingitud . . . . .	720—760	" propsid; 7x7 . . . . .	—
Teras Inglis. . . . .	—	" liiprid . . . . .	—
" Saksa . . . . .	—	Põletispuud, sega 20% okaski, k. sld. . . . .	5300—5600
" nikkel . . . . .	—	Nahk, talla, Eesti kodumaa tooresnahast valmistatud . pd. I s. " . . . . .	4400—4600
" vedru . . . . .	450—500	Nahk, talla, Ameer. tooresn. valmist. . . . . I sort " . . . . .	5000—5200
" tööriistade . . . . .	1100—1200	Nahk, talla, Ameer. tooresn. valmist. . . . . II sort " . . . . .	4400—4600
" talla . . . . .	320—340	Toores nahk väiksed ja suured. " . . . . .	—
Malm . . . . .	240—250	Tuletikud, origin. kast (500 pakki) . . . . .	5800
Inglitina . . . . .	7200—7500		
Seatina . . . . .	950—1000		
Vask, plekk punane . . . . .	4000—4800		
" valge . . . . .	3600—4600		
Tsink-plekk . . . . .	1600		
Masinaõli, Vene, Nobel No. 6. . . . .	535—540		
" Ameerika . . . . .	540—550		
" solaar . . . . .	—		
" Vacuum Vene . . . . .	1000—1300		
" auto . . . . .	700—750		
Tsilindrtõll, Vene . . . . .	600—730		
" Ameerika . . . . .	500—700		
Põlevkivi õli . . . . .	180—240		
" pigi . . . . .	300		
Nafta, Vene . . . . .	240—260		
" Ameerika . . . . .	225—230		
Petrooleum, Vene . . . . .	280—290		
" Ameerika . . . . .	280—290		
Bensiin, Vene . . . . .	600—650		
" Ameerika . . . . .	600—650		
Piiritus, eksport. (excl. vaat) fob ltr. \$ 0,20			
Pesusooda . . . . . pd.	185—195		
Seebikivi 72% <sup>o</sup> , Inglis . . . . .	540—590		
Parafiin 50—52 <sup>o</sup> . . . . .	—		
" 120 <sup>o</sup> —134 <sup>o</sup> . . . . .	—		
Parkimise ekstrakt . . . . .	850		
Väävel, õie 98 <sup>o</sup> % . . . . .	360—400		
Värvid, nigrosin vees sulav, välj. kg. 525			
" tsinkvalge Saksa roh. PZ. pd. 1680			
" Prantsuse " . . . . .	1680		
" tinavalge inglise . . . . .	1450		
" ooker Prants. . . . .	300		
Väetisained Superfosf. „Silva“ (k. 6 pd.)			
" 17-18 <sup>o</sup> % fr. Tallinn. . . . .	—		
" Superfosf. E. T. K. must kukk (k. 6 pd.) 18—20 <sup>o</sup> % fr. Tallinn. . . . .	—		
" Thomasjahu k.100kg. 15-17 <sup>o</sup> % . . . . .	—		
" Kaalisool, 30 <sup>o</sup> % kott 6 pd. frkojaam 40 <sup>o</sup> % . . . . .	—		
" Kainiit 12 <sup>o</sup> % lahtine, . . . . . pd.	—		
" Norra salpeeter, kott 6 pd. . . . .	—		
" Vosvoriit, Eesti 6 <sup>o</sup> % . . . . .	—		
Paber, rotatsiooni . . . . .	410		

### Prahid :

#### Lina

Tallinn — Stettin . . . . .	tonn	—
" — Ghent . . . . .	"	—
" — Dundee . . . . .	"	—
" — Belfast . . . . .	"	—
" — . . . . .	"	—
" — . . . . .	"	—

#### Takud + %

#### Puumaterjalid D/B/B/ standard

Tallinn — London . . . . .	"	—
" — E. C. C. P. (Ingl. idarand) . . . . .	"	—
" — Antwerpen . . . . .	"	—
" — Southampton . . . . .	"	—
" — Manchester . . . . .	"	—
" . . . . .	"	—
" . . . . .	"	—

#### Segakaup

Tallinn — Stettin . . . . .	tonn	—
" — London . . . . .	"	—
" — Stockholm, või . . . . .	"	—
" . . . . .	"	—
" . . . . .	"	—

#### Kartulid

Tallinn . . . . .	"	—
" . . . . .	"	—
" . . . . .	"	—
" . . . . .	"	—
" . . . . .	"	—
" . . . . .	"	—